

‘Een innovatieve zoektocht
naar balans tussen
boer en beest’

Toekomstgericht initiatief tot verantwoord ondernemen

De varkenssector in Nederland is een dynamische sector. Varkenshouders hebben afgelopen jaren allerlei aspecten met betrekking tot voedselveiligheid, dierenwelzijn en milieu in de bedrijfsvoering ingepast. Welzijn is een onderwerp dat steeds meer in de belangstelling staat en een voorwaarde voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. De juiste mix van dierenwelzijn en een economisch verantwoorde bedrijfsvoering is echter voor veel varkenshouders een moeilijk te realiseren doel. Dierenwelzijn is één van de belangrijke gebieden waarvoor dan ook haalbare innovaties nodig zijn.

ComfortClass, een klasse apart

Het project Varkens in ComfortClass is zo'n innovatieve ontwikkeling. Het is het resultaat van een radicaal andere benaderingswijze van veehouderijsystemen. Niet de bestaande stalsystemen zijn uitgangspunt voor vernieuwing, maar een totaal andere visie op houderijsystemen, vanuit de welzijnsbehoeften van het varken. Deze behoeften zijn aan de hand van uitgebreide onderzoeksgegevens bij vleesvarkens in kaart gebracht en vervolgens vertaald naar ontwerpcriteria voor de stal. Wetenschappers van Wageningen UR hebben deze omgekeerde benadering uitgewerkt tot een zogenaamde 'ComfortClass vleesvarkensstal'. Het doel is te komen tot een stalsysteem wat economisch haalbaar is en waarbij aan de welzijnsbehoefte van het varken voldaan kan worden.

Unieke samenwerking LTO en Dierenbescherming

De Vakgroep Varkenshouderij van LTO Nederland en de Dierenbescherming zien in het verder uitwerken van ComfortClass een uitgelezen kans voor het ontwikkelen van systemen voor huisvesting en verzorging van varkens waarin én het welzijn van het varken gewaarborgd is én de varkensboer zijn boterham goed kan verdienen. Zij hebben daarom hun krachten gebundeld en het initiatief genomen tot Varkens in ComfortClass met het doel:

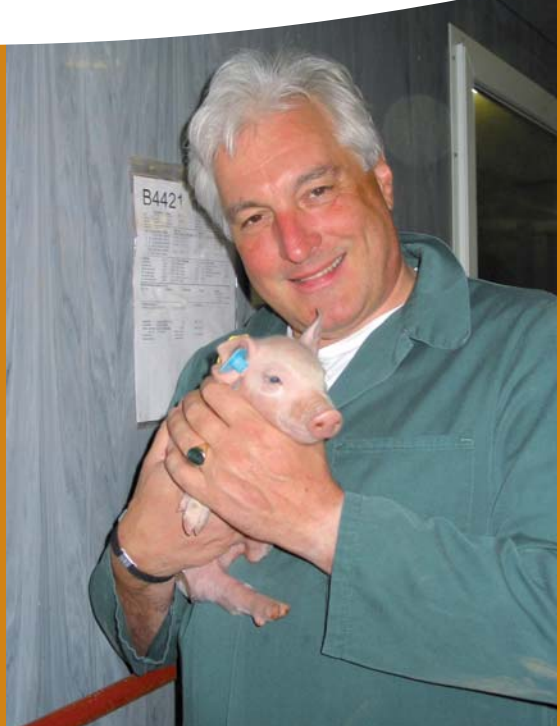
- ontwikkeling van nieuwe, op duurzaamheid gerichte stalconcepten;
- een impuls geven aan (systeem)-innovaties in de varkenssector.

In de verdere uitwerking van ComfortClass participeren als belangrijkste partners de Animal Sciences Group van Wageningen UR voor wetenschappelijk onderzoek, ForFarmers vanuit veevoer & advisering en Privon voor kennisoverdracht in de intensieve veehouderij.

Annechien ten Have-Mellema
voorzitter vakgroep Varkenshouderij
LTO Nederland

Thomas Posthumus Meyjes
Algemeen Directeur
Dierenbescherming

Van proef naar praktijk

ComfortClass is nog niet rijp voor de praktijk in de varkenshouderij. Onderzoek moet resulteren in specifieke stalconcepten die praktisch realiseerbaar zijn voor de varkenshouders. LTO en Dierenbescherming hebben daarom een ComfortClass proefstal voor vleesvarkens gebouwd bij het Praktijkcentrum Varkenshouderij in Raalte. Deze proefstal is met name bedoeld voor onderzoek- en demon-

stratiedoeleinden. Bezoekers van de proefstal kunnen vanuit de speciaal daarvoor bestemde skybox de inrichting van de ComfortClass stal en de gedragingen van de varkens bekijken.

De ComfortClass vleesvarkensstal in Raalte zal op de eerste plaats gebruikt worden voor onderzoek. Zo moet blijken of varkens in ComfortClass hun welzijn inderdaad goed op peil kunnen houden. Daarbij wordt gekeken naar het belang van de groepsgrootte en het ruimtegebruik voor het sociale gedrag van de varkens. De kostprijs wordt daarbij niet uit het oog verloren. Dit laatste is vooral van belang om de haalbaarheid van de ComfortClass benadering voor de

praktijk te leren kennen. Maar ook als kennis- en inspiratiebron voor varkenshouders en stallenbouwers heeft de proefstal een duidelijke functie.

Een innovatiegroep van varkenshouders zal het onderzoek aan de proefstal in Raalte begeleiden. Daarnaast wordt gezocht naar een groep van vijf varkenshouders verspreid over het land, die zelf een vleesvarkensstal verbouwen of bouwen volgens het principe van ComfortClass. In die praktijksituaties zal dan blijken wat haalbaar is. De resultaten van wetenschappelijk onderzoek, gekoppeld aan de praktijkervaring kunnen een essentiële bijdrage leveren aan concrete innovaties voor de varkenshouderijsector.

Varkens in ComfortClass, synoniem voor tevreden varkens

Een stal ontworpen volgens de principes van ComfortClass komt tegemoet aan de belangrijkste wensen/behoeften van het varken. Dat noemen we welzijn. Hieronder volgen de 10 belangrijkste welzijnsbehoeften van het varken. Het varken wil:

- onbeperkt kunnen eten en drinken
- veel rusten, brengt 80% v.d. tijd liggend door
- de omgeving verkennen en wroeten
- als sociaal dier niet alleen zijn
- een vaste plek om te mesten, is zindelijk
- zich kunnen verzorgen en schoonhouden
- voldoende kunnen bewegen
- geen ongemak ervaren van ziekte
- het niet te warm of koud hebben
- veiligheid om te kunnen eten of zich terug te trekken;

In de proefstal in Raalte zal het gedrag van de varkens nauwkeurig geobserveerd worden om te onderzoeken of aan de behoeften wordt voldaan. Daartoe staan camera's opgesteld die 24 uur per dag de gedragingen van de varkens vastleggen. Bovendien zullen ervaringen en waarnemingen van verzorgers een belangrijke bron van informatie zijn. Is er sprake van meer rust, zijn er duidelijk minder beschadigingen aan de dieren en (hoe) worden ruimte en middelen (wroetbak, schuurplaat-sen) gebruikt?

Een project met een staartje

Zoals gezegd, dierwelzijn is uitgangspunt in de ComfortClass. Voldoende ruimte, rust en veiligheid zijn voor waarden voor het welzijn van het

varken. In een stressloze omgeving waarbij het varken met soortgenoten kan wroeten, is de kans op abnormaal en gestoord gedrag (staarten bijten) kleiner. De krul in de staart is vanuit de

welzijnsbehoefte van het varken dus heel letterlijk te nemen! Breng eens een bezoek aan de ComfortClass stal in Raalte of kijk voor meer informatie over dit initiatief op www.comfortclass.nl

Meer informatie

Wilt u meer weten over dit initiatief? Voor meer informatie of interesse in deelname kunt u contact opnemen met Erik Koldewey, projectleider. LTO Projecten
Postbus 126, 7400 AC Deventer
t. 0570 662 810

Varkens in ComfortClass, Postbus 126, 7400 AC Deventer, T: +31(0)570 66 28 10, F: +31(0)570 66 23 62
info@comfortclass.nl, www.comfortclass.nl

'Varkens in ComfortClass' is een initiatief van LTO Nederland en Dierenbescherming in nauwe samenwerking met de Animal Sciences Group van Wageningen UR, ForFarmers en Privon. Het initiatief wordt mede mogelijk gemaakt door het ministerie van LNV, provincies, Rabobank en de Wilhelmina Davyt-Keuchenius Stichting. De proefstal in Raalte is opgenomen als 'Varkens in Zicht' locatie.

